

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Херсонської області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Херсонської області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Херсонської області у IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується посилення інфляційних та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 23.1% (у III кварталі 2020 року – 7.7%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4%;
- **прискорення зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікують інфляцію понад 7.5%, зросла до 76.9% (у попередньому кварталі – 53.8%), у цілому по Україні – 50.8%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют та податкові зміни (графік 2);
- **подальше посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 92.3% респондентів (у попередньому кварталі – 76.9%), у цілому по Україні – 87.1%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у III кварталі 2020 року – 33.3%). У цілому по Україні очікується незначне поліпшення фінансово-економічного стану: баланс відповідей – 1.3% (таблиця);
- **уповільнення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 7.7% (у попередньому опитуванні – 23.1%). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку зростатимуть високими темпами: баланс відповідей – 50.0% (у III кварталі 2020 року – 0.0%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 8.3% та 15.4% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 30.0% та 8.3% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.5% та 3.8% відповідно;
- **незмінну кількість працівників** на своїх підприємствах третій квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0% (графік 4). У цілому по Україні прогнозується скорочення кількості працівників – «мінус» 9.9%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства:** баланси відповідей – по 92.3% (у попередньому кварталі – 92.3% і 61.5% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на сировину та матеріали й вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції,** так і на **оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 84.6% та 92.3% відповідно (у III кварталі 2020 року – 66.7% та 76.9% відповідно) (графіки 4, 6).

Головним чинником, що стримує спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти назвали надмірний податковий тиск. Значно вище, ніж у попередньому кварталі, оцінено вплив недостатнього попиту (графік 5).

Очікується зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Підвищилися оцінки щодо посилення жорсткості умов доступу до банківських кредитів (графік 9). Високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

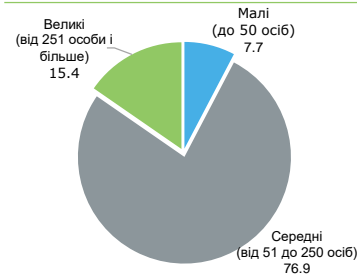
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 30.8%), у цілому по Україні – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився і є вищий, ніж нормальний:** баланс відповідей – 14.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 14.3%);
- **ресурси вільних виробничих потужностей зменшилися.** Підприємства області неспроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів: баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у III кварталі 2020 року – 23.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

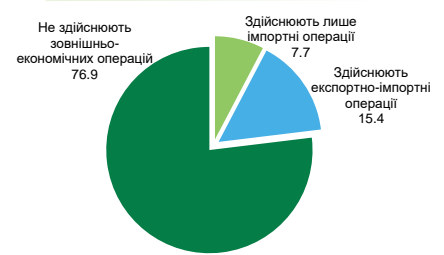
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

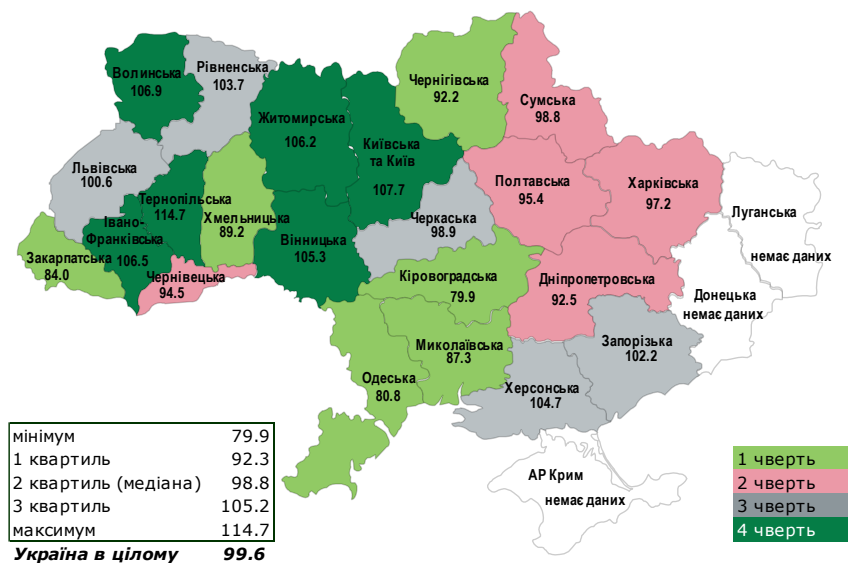

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 05–28 листопада 2020 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Херсонської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	30.8	25.0	15.4	33.3	-7.7
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	7.7	18.2	0.0	23.1	7.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	-16.7	-7.7	-30.0	8.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	25.0	8.3	0.0	8.3	15.4
кількості працівників	0.0	-18.2	0.0	0.0	0.0

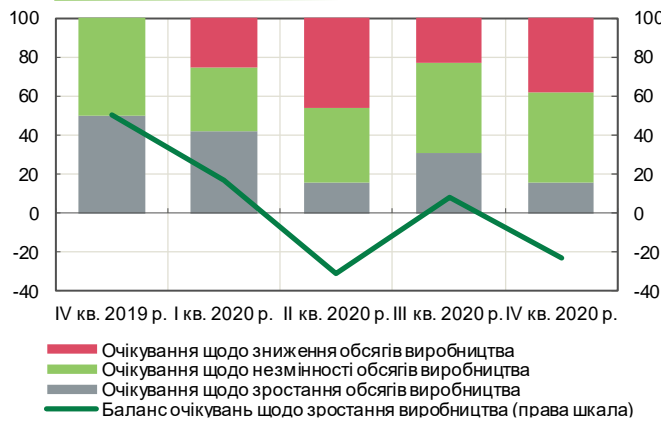
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

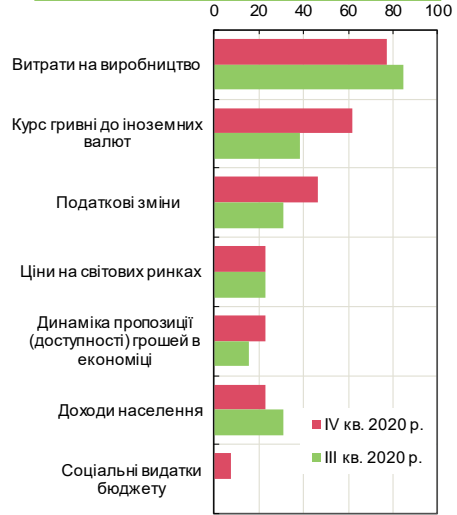
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

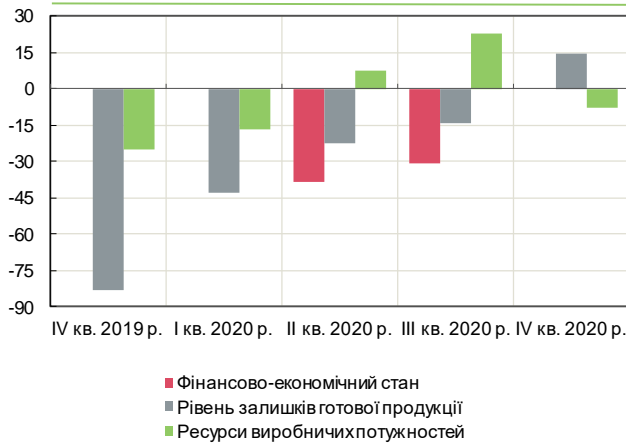
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

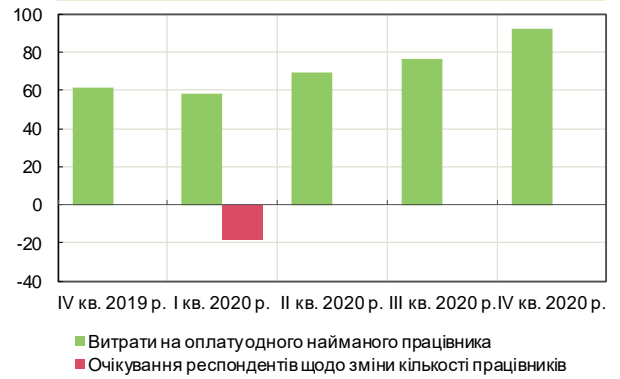
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

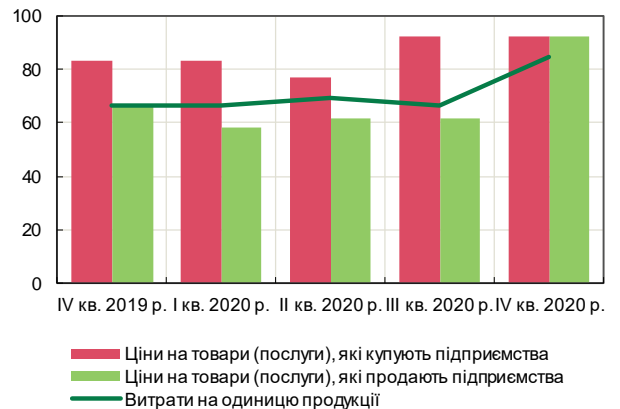
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

